

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 3. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septiman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura poiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. a pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 pu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pent' a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 10/22 Ianuariu 1865.

Suntemu in placut'a positiune, de a poté comunicá cititoriloru nostri

Scrisórea gratulátore

a Excellentiei Sale, Preasantitului Patriarchu si Metropolitu serbescu Samuilu Masirevic cátra Excellentia Sea Preasantitulu Archiepiscopu si Metropolitu románu Andreiu Baronu de Siagun'a.

Excellentia T'a! Prea-iubite Domnulé si Frate in Christosu!

Prémari't'a serbatóre a Nascerei lui Christosu, carea in sine umple de bucuria spirituala inimele filoru Bisericei nóstre, n'au potutu aduce Bisericei nóstre, Clerului eii si poporului nostru ortodoxu mai mare bucuria, decâtu acea bucuria, carea s'a desvoltatu in pepturile nóstre ale toturoru de acolo, cáci dorintiele sincere si ferbinti ale fratiloru nostri correligionari románi le vedemu implinite, si cáci acum le potemu urá Mitropoli'a, carea de multu o au doritu.

Bucuri'a, carea in acestu preaplacutu momentu impresóra sufletulu meu, si umple inim'a mea, cu atát'a e mai mare si mai curata, cáci prevedinti'a divina a binevoitu, cá grati'a preainalta imperatésca sa se reverse in acestu tempu otaritoriu asup'r'a Excellentiei Tale, carele pentru ajungerea dorintiei fratiloru nostri románi, pentru insasi Mitropoli'a acum castigata mai multu decâtu ori si cine Te-ai nevoitu, si ai lucratu, si carele vei sci sa dai filoru spirituali vietia si potere, si sa-i puni pe picioare statornice.

Gratulandu asiá dara din totu sufletulu meu Bisericei ortodoxe pentru acestu mare castigu, — fratiloru correligionari románi pentru implinirea dorintieloru loru celoru ferbinti, — ear Excellentiei Tale pentru dignitatea cea inalta a unui Archiepiscopu si Metropolitu, si indreptandu cu acésta ocaziune eu cá Innaintestatatoriu alu dreptcredinciosului poporu serbescu cátra Excellentia T'a cá cátra Innaintestatatoriu dreptcredinciosului poporu románu acésta a mea gratulatiune din sufletu purcediatóre: postescu dela Domnulu Domnedieu din adunculu inimei mele, cá Mitropoli'a T'a sa fia norocósa si spre multi ani, si concomitata de binecuventárele acelu poporu, in fruntea cáru'a Excellentia T'a stai acum cá capetenia spirituala, si concomitata de marire si onóre pentru Excellentia T'a, ear pentru sant'a Biserica, a cárei ocarmuire vine acum in mánile cele probate si puternice ale Excellentiei Tale, sa fia coronata cu succesulu celu mai indestulitoriu. — S. c. a. Carlovitiu 28 Decembre 1864.

Samuilu Masirevic m. p. Patriarchu.

Ce ne trebuie?

II.

Candu amu pronuntiatu, ca nesciinti'a este isvorulu toturoru patimiloru unui poporu, amu fiesatu si marginile lipse-loru si trebuintieloru nóstre. Amu aretatu, ca trebuie inceputu tocmai dela inceputu. Amu aretatu ca ocupatiunea ce ne stá inainte are de a face cu tóte classole poporului cu atátu mai vertosu cu cátu societatea omenésca astadi are mai multi rami cá in trecutu.

Vagitata séu latimea terminului nesciinti'a ne arata asiá dar vastitatea séu nemargini't'a estindere a câmpului pe care noi trebuie sa lucrám.

Dar unde vomu incepe a lucrá? Cá sa cuprindemu mai ingraba sa facemu o asemenare cu o planta parasita, carea au inceputu a se uscá. De siguru vomu ingrigi mai antáiu de radecina, cá sa-i vina umedial'a de lipsa. Ramii jumetate dejá vescu iara invioiéza, mugurii se bobocescu, plesnescu si dau frundie, flori si frupte. Eata dar ca avemu sa ingrigimu mai antáiu de classole de josu, deca vomu sa urmámu natur'a, sa dámu ce e de lipsa trupinii unui poporu deca vomu, cá ramii carii se desvoltá din elu sa aiba vietia, deca vomu cá sa avemu frupte folositóre si intregi, ear nu unele eari sa nu-si póta ajunge maturitatea, séu sa fia bantuite de vermi si sa cada la cea mai mica suflare de ventu.

La poporulu de rendu dupa cum ne obicinuimu noi a vorbi, avemu sa incepemu a-lu cresce s a-lu cultivá. Aici trebuie sa ne straduimu a versá lumin'a sciintiei. Atunci vomu vedé reversandu-se vietia intrensulu, vomu vedé ca se desvólta intrensulu interesu si energia patru totu ce este bunu si folositoriu, atunci nu ne voru mai de lipsa atátea predici admonitóre, nu vomu avé lipsa spre mantinerea legiloru si a bunei ordíne, de atátea mesuri aspri si vatametóre de simtiulu omenescu.

Cá sa ajungemu insa unu resultatu dorju in asta privintia avemu lipsa de dóue elemente, de doi factori cardinali: de biseric'a si scóla. Aceste elemente ale umanitati si-arata binefacerea loru ori unde suntu in cuvenitul loru respectu. Biserica ne radica din trandavia nr arata demnitatea nóstra, scóla ne invatia cum sa manumu ceea-ce ne avatia biseric'a. Biserica ne pune inainte tint'a fericirei nóstre pe arata si calea cátra dens'a; scóla insa ne da indreptariulu moduriloru cum sa ne portámu, ce trebuie sa facemu, cá sa potemu merge inainte pe calea cátra tint'a fericirei. Biserica ne da mediulócele pentru vietia fiitóre; scóla pentru vietia acésta, cá intrens'a adeca in vietia sa ne potemu inlesni de a ne face demni de cea bana fiitóre. Cá sa nu remáua cine-va in nechiaritate despre influinti'a acestoru doi factori de mare insemnatate sa ne aducemu aminte de responsulu mantuitoriu-lu luméi, candu fu intrebatu, care este porunc'a cea mai mare in lege, in care au disu acelu mantuitoriu, ca se cuprinde tóta legea si prorocii, si vomu vedé, ca porunc'a acea cuprindiatóre impune ómeniloru detorii cátra Domnedieu si cátra ómeni. Eata pána aci terenulu biseric'e. Ba si mai departe, spunendu-ne cum avemu de a implini aceste detorii. Insa mai este nnu „cum?” Acel'a adeca la care raspundemu cu plasmuirea modului, care avemu a seversá faptele, si acésta cade in resortulu scólei. Pentruca nu e destulu a sci numai ca trebuie sa ajutámu pre lipsiti. ci este de lipsa sa scimu si cum sa castigámu mediulócele cu care sa potemu ajutá, si tocm'a acésta din urma are sa ne invetie mai cu séma scóla.

Legatur'a intre aceste dóue, si trecerea loru un'a in alt'a care in vietia practica e mai invederata, este de a se pázi la crescerea poporului, cáci altmintrea vomu cultiva numai o parte dintr'ensulu si adeca intielegerea, dar nu si anima. Séu ce e si mai reu cultivandule deosebitu vomu veri scisiune in omu, dandui dóue directiuni si apoi din invetiatur'a invetiaturiloru scimu ca la doi domni nu póte nimenea sa servésca.

Respectulu ce trebuie sa-lu avemu cátra aceste dóue si ingrijirea de densele suntu petrii de mare pretiu pentru fundamentulu, nu numai a unui poporu, ci a intregéi societáti omenesci. Si pána candu unu poporu nu se va interesá cu interesu adeveratu si sinceru de amendóue nu va fi fericitu. Nu va fi fericitu pentru aceea, pentruca negligandusi biseric'a si-negliga anim'a, ómenii acésti'a apoi nu cunoscú decâtu joculu intereseloru, care potu seduce la prémulta iubire de sine si in astfelu de intemplári trebuie sa ne esprimámu temerea, ca templulu virtutiei póte remané cu totulu pastiu.

Scóla insa care are sa ne faca cunoscuti cu atátea lucruri de prin prejurulu nostru cu relatiunile vietiei, trebuie si intogmita de asiá. Ea trebuie sa incepa a dá poporului elementele (inceputurile) si sai deschida ochii mai antáiu sa le cunósca, apoi sa le pretiúiesca si apoi sa le scie folosi. Gradulu celu d'antáiu dara este elementaritatea séu incepatori'a, carea se póte face cu toti in scólele cele mai simple, in scólele populare si elementare.

In tipulu acésta ii vomu deschide ochii poporului pentru bunu frumosu si folositoriu in tipulu acésta, va incepe si elu a pune mán'a cá sa indeplínésca. unde va cunósce ca suntu laeune, in tipulu acésta va cunósce si va rupe lantiurile ce i se pune adi de unii si máne, candu va lunecá balaurulu celu vomitoriu de fumu si focu pe sinele de feru, de altii.

Viéti'a care ne ascépta în tîmpulu celu mai seurtu va face însa și alte pretensiuni dela popuru nostru, déca elu va voi a nu fi îngropatu de viu. Ea a cere că și poporulu nostru sa cunósca diferitele relatiuni sociale ale unei vietii mai complicate decâtu acelei patriarcal și simple de pâna acum. Poporulu nostru va trebui să șetâmu mai multe căi pentru implinirea misiunii seale de etiânu. Elementele, togmai mai susu pomenite nu voru fi căjansu, ci elu va trebui să mai cunósca moduri prin care productulu sudórei sale să aduca mai multu folosu; sa cunósca însusirile obiectelor cari le produce elu singuru și carele afla pre, seu sub pamentu produse de firea însasi; sa scia pe unde se afla acele și se potu procurá sîn produce mai u inlesnire; sa scie ce folóse tragu ómenii altoru tieri mai najntate din densele și ce au facutu fára, seu cu folosirea acelu'a în tempii trecuti s. a. s. a. multe. Unu altu soiu de scóle ni s'ceru unde sa potemu castigá conosciintiele despre lucruri de fáru aretatu și aceste sunstu scólele reale.

S'au pusú tót aceste în lucrare, atunci amu datu bas'a culturii poporulu nostru.

Pentruca iam nobilitatu anim'a, iam scosu indoicilele séu nepasarea de viéti, iam datu interesulu cátra ea; lam condusu cátra întreprindei de totu felulu și prin acést'a iam deschisu portile unei stâr mai bune materiale, cu care póte mai cu inlesnire lucra pentru interesele sale spirituale, și în fine pentru cultur'a sea supériora.

Muresi Vasiarhely în 16/4 Ianuaru 1865. Onorata Redactiune! Din caus'a imbucuratórei scrii despre restaurarea mitropoliei nóstre se celebrá și în biseric'a româna orientala de aci, eri sânt'a Liturgiá cu solenitatea cuvenita—eara dupa sânt'a Liturgiá se îndreptara cele mai ferbinti rogaciuni cátra atalu nostru celu cerescu, pentru scutirea vietii și sanctâji Imperatoriului și domnitoriului nostru **Franciscu Iosifu I.**, care în intentiunile sale binefacátore sciú mai multu decâtu marele Imperatoriu Iosifu II. a aperá libertatea consciintiei, egalitatea individuala și confesiunala, și care în curagulu seu militariu dede o nóua proba despre terea sea vointia de a impacá diferitele recerintie ale confesiuniloru christiane de sub sceptrulu seu polinte—pe base stabile de egalitate și reciprocitate, — și iarasi pentru întregirea sanatói și înmulfirea aniloru vietii Escellentiei Sale P. Mitropolitu și Archiepiscopu **Baronu de Siagun'a**, pentru neînfrânt'a sea nesúntia, contestata de atâtea ori, și anume și cu ocasiunea mitropoliei nóstre, de a radicá natiunea româna și biseric'a gr. orientala la demnitatea, ce i se cuvine în numerulu natiuniloru și bisericeloru christiane din marele imperiu austriacu. —

Totu din acést'a ansa d. **Demetriu Fogarasi** curatorulu primaru dela biseric'a gr. orientala locale dede unu prândiu splendidu, la care se impartasira toti dd. Assessori români dela Tabl'a regia, dela tribunalulu specialu de aci, și dela alu scaunulu Muresiului, — cum și unii onoratori din clas'a negociatoriloru de aci. — Sub prandiu dominá o vivacitate și armonia destulu de placuta, fiindu ambele confesiuni române egalu reprezentate, și înfrumsetiandu mész'a și mai multe dómne. — Celu d'antâiu toastu fú dedicatu prégratiosulu nostru Domnitoriu, alu doilea se aduse Escellentiei Sele D. Mitropolitu, cáru'i'a se cerura dela Domnedieu multi ani și sanatate, cá sa póta și constitui biseric'a româna orientala în întielesulu canóneloru, asiá cátu dupa densulu biseric'a acést'a sa nu se mai póta clatiná, fundatiunile și averile eii publice sa nu se mai folósésca decâtu spre scopurile menite, în folosulu natiunii române, și indeosebi alu bisericeii române orientale, cá asiá urmandu esemplulu marelui **Vasilie**, fiindu desemnatu de providentia cá celu d'antâiu Mitropolitu în acést'a biseric'a, sa se numere între marii **Dascali** și **Intemeitori** ai bisericeii ecumenice a lui **Christosu**. Se mai adusera toastu pentru consolidarea armoniei între biseric'a româna orientala și occidentala, cerenduse cá preste acestea sa vina spiritulu sântu și cu puterea sea sa faca, cá cele dóue Mitropolii române sa sporésca și sa se intréca în virtuti, spre înaltiare și înflorirea natiunii române, adoperandu-se a resolví causele obveniente de diferentia dupa principiulu de reciprocitate, și eternulu adevéru enunsiatu de Mantuitoriulu nostru **Christosu**: „Ce tie nu-ti place, altui'a nu face!“ — care la nici o natiune și biseric'a nu se póte aplicá asiá cu inlesnire, cá la noi. În fine se multiam și dlui **Fogarasi** pentru cordial'a ospitalitate și consimtiementulu seu, dupa care nu întârdia și de asta data, a luá parte la bucuri'a generala, și concurse și acum — cá și pâna acum d. e. cá deputatu tramisu la **Maiestatea Sea** în an. 1848, la **Sinódele** eparchiale din 1850, 1860 și 1864, cá curatoru la ajutorarea bisericeii locale, cá membru fundatoriu alu **Asociatiunii** pentru literatur'a româna și cultur'a poporulu românu, cu averea, întielepiciunea și rávn'a sea, spre înaintarea scopuriloru

nationali și confesiunali, și i se cerú dela **Ddieu** totu ajutorulu spre a poté poté fi numeratu între fundatorii unei scóle centrale române în acestu orasiu, de care se simte cu atát'a mai mare lipsa, — cu cátu ca în giurulu nostru nu se prea afla scóle române, și limb'a româna e mai și uitata și esilata — cá asiá sa eternizeze numele și pomenirea sea.

În fine mai observediu, ca precum se aude, în **Dominec'a** venitóre se va tîné sinodu tractualu, spre a dá espressione via cerculariului **archiepiscopescu** despre restaurarea mitropoliei nóstre.

Din **Iabentia** (lânga **Reghinu**) ni se scrie din partea unui patriotu neromânu, ca comun'a bisericésca gr. or. de acolo domineca în 3 Ianuaru a serbatu cu mare bucuria serbatórea re'nvierei mitropoliei. **Zelosulu** preotu **Ioann Fulea** facú în biseric'a cea plina îndesuita rogaciuni ferbinti pentru îndelungat'a viétiá și neturburat'a fericire a iubitulu nostru **Imperatu**, care au ascultatú rogárele poporulu românu, a re'nviatu mitropolia resaritena și demnitatea de **Mitropolitu** o-a datu rarulu barbatu alu natiunii și bisericeii, **P. Eppu Br. de Siagun'a**, și prin acést'a puse cununa meriteloru celoru nénumerate ale **Preasantiei Sele**, — ear pré poporulu seu lu provocá de nou la nefrânta credintia cátra **Maiestatea Sea** **Imperatulu** și cátra tóta august'a **Lui casa**. 14 feciori, cea mai mare parte soldati licentiatu, dederu la amintirea numelui **Mai. Sele** și alu **Esc. Sele** **Mitropolitulu** salve de onóre, tinerimea scolaru întoná imnulu popóreloru austriace, ear janiimea mai matura improvisá jocuri vesele natiunale dinaintea casei parochiale. —

Serbarea Craciunulu în Beiusiu.

Precum întréga romanimea, asiá și **Beiusienii**, adeca **Români** de relega ortodoxa din opidulu **Beiusiu**, devenindu pe calea diuareloru la curoscintia marelui **actu maiestaticu**, prin care ni se desrobescé biseric'a de suprematia **serbésca**, — saltandu de bucuria, au alergatu cu deplina multumire și mangaiere la sânt'a beserica, cá dandu multiamita lui **Ddieu**, ca i-a ajunsu a gustá și acést'a fericire, sa radice rogatiuni la ceriuri, pentru sanatatea drepțulu și cavaleresculu **Domnitoriu**, pentru care a fostu reseravata glori'a a frange aceste catene uricióse, — și pentru nou denumitul **Archiepiscopu** și **Metropolitu** romanescu, pe care fiacare românu ortodoxu i place a-lu considerá de angerulu aperiatoriu alu credintiei bisericeii și natiunii sele.

În acést'a sânta díua cantá poporulu prim'a ór'a unu **aminu** caldurosu dupa rogatiunea „**Pre Archiepiscopulu** și **Metropolitulu** nostru **Andrei**“ etc., rostita de sonorulu viersu alu iubitulu nostru **Protopopu**.

Comunitatea entusiasmata de acést'a fericire, **Domineca** dupa craciunu, tînedu adunare, la propunerea d. advocatu **P. Cosm'a**, cá notariu alu comunitatii, cu viua placere și multumire decise, ca ambele autografe prénalte ale **Maiestatiei Sele** sa se inscrie în protocolulu adunáriloru comunitatii, sa se inscrie totodata sincer'a multiamita și credintia neclatita cátra gloriosulu nostru **Domnitoriu** și succesorii sei; eara **Escellentiei Sele** adoratulu nostru **Archiepiscopu** și **Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a**, sa i se tramita adress'a urmatória, — care s'a și tramisu.

„**Escelentissime Domnule Archiepiscopu și Metropolitu!** Ferbintea nóstra dorintia seculara s'a implinitu. Ceeace parintii nostri nu cutezau sa spereze, astadi e fapta. **Providentia** divina a binecuvéntatu neobositele staruintie ale **Escellentiei Tale**, și le-au încoronatu cu resultatulu doritu. **Prébutulu** și **prégratiosulu** nostru **Imperatu**, dandu ascultare justeloru cereri și doriri ale **Româniloru** ortodoxi, condusi prin **Escellentia T'a**, s'au înduratu **prégratiosu**, de pe înaltimea gloriosulu seu tronó a dechiará, cumca **Români** ortodoxi din **Transsilvania** și **Ungaria** suntu scosi de sub suprematia serbésca — cea atátu de daunaciósa pentru natiunea nóstra, — **Episcopi'a** **Transsilvaniei** radicata la demnitate de metropolia, va sa díca: vechi'a nóstra **Metropolia** în **Transsilvania** reinviéta, eara de **Archiepiscopu** și **Mitropolitu** romanescu a denumitu pre barbatulu doririloru, pre acelu'a ce din adenculu animei lu-doriá totu românu ortodoxu, pe încéferulu, întieptulu conducatoriu alu bisericeii și natiunii, — pre **Escellentia T'a!**”

Generatiunea presinte, dar nici parintii nici protoparintii nostri de sute de ani, n'au serbatu nascerea Mantuitoriulu lunei, cu acést'a fericire și bucuria, cáta ni-a casiunatu nóue acést'a gratia prénalta a **Maiestatii Sale**.

Nascerea lui **Christosu**, care a stersu pecatulu stramosiescu și a mantuitu omenirea de osând'a cea eterna, — ni-a vestitu frángerea catusieloru, sub cari biseric'a nóstra, osandita prin vitregia tempuriloru gemeá de seculi, și renascerea auto-

miei bisericeii noastre, mantuirea bisericeii noastre de osândă, care numai Escellentiei Tale Ti-a parutu a nu fi eterna. — Subscribă comunitate română ortodosa de Beiusiu, cu lacrimi de bucuria dându multiamita atotpotintelui D-dieu, pentruca i-a ajutat a ajunge și această fericire, spre eternizarea acestui momentu grandiosu în viața noastră, în adunarea sea de astăzi, cu acestu memorabilu actu Maiestaticu a decoratu modestulu seu protocolu, inscriindu totodata sinceră multiamita și credința neclatită către gloriosulu și prebunulu nostru domnitoriu și succesorii sei.

Ear Escellentiei Tale, ea acelu prebunu Parinte, cui avemu singuru a multiamiesoperarea acestei preinalte gratie, — pentru neobositele fatigie puse pe altariulu bisericeii și alunațiunei, Ti-aducemu cea mai cordiala multiamita, purcedătoare din adenculu animei noastre. Superbi și ferici a Te posiede capu Bisericeii noastre, Ti-urâmu, ca spre fericitarea și bucuri'a bisericeii și națiunei, Provedinti'a divina sa Te tina la multi ani fericiți! sâti conduca pasii și de acû înainte urmăriți de acelu norocu, de care Te-ai bucuratu pâna astăzi! Sa-Ti ajute, că această demnitate nouă, sa o porti lipsitu de ori ce viforu și neplacere! Sa-Ti ajute că și cealalta parte a corpului nostru bisericescu și naționalu din Austri'a, — pre frații nostri bucovineni — sa-i ocrotesci sub mantuitoriulu scutu alu Archipastoriei Escellentiei Tale!

Rogandu-Te totodata, că pre noi sa binevoiesci a ne consideră de cei mai devoti și adicți fii ai Escellentiei Tale.

De adunarea comunității ortodoxe din Beiusiu, ținută în 27 Decembre 1864. În numele întregii comunități: Terentiu Ratiu protopopu și presiedinte, Antoniu Kigyosianu curatoru primariu, Nicolau Cristea curatoru secundariu, Parteniu Cosm'a advocatu și notariulu comunității.

Adresă această e adevărată iconă a simțimentelor Românilor ortodoxi din Beiusiu, ma credu din întregulu imperiu, — n'are lipsa nici de unu comentariu; deci eu încheiu dicendu: Sa traiască Imperatul! Sa traiască Archiepiscopulu și Mitropolitulu nostru!!! Unu Român.

Banatu, în ajunulu botezului 1865. De lângă riulu „Carasiu.“ Sufierintiele cele multe și felurite, cari le aduse romanului supunerea sub domni'a și tutelă strainiloru, apoi și dical'a, carea si-va avé valorea sea pâna la capetulu lumei, „te temi de reu“, aste două sustinura la cei mai multi chiaru și întielegenti romani indoiel'a despre reactivarea Metropoliei noastre. Fostau și de cei ce n'au perdutu speranți'a nici pre unu minutu, ba inca au animatu pre frații sei, între carii bravulu nostru barbatu Vel'a și prin cuventări ținute în biserica Marcinei și a Secasiului în Augustu și Septembrie a. trecutulu despre restaurarea Metropoliei noastre, și mai vertosu în luncle trecute la întelgiri ni-a imbucuratu, ca pâna la craciunulu nostru ori și cum vomu vedé dorinti'a implinită și vomu capetă Mitropolitulu nostru în persón'a marelui nostru barbatu și Archipastoriu Andreiu Baronu de Siagun'a, asiá s'a și ntemplatu; noi pre aici priimiramu scirea acest'a electrisătoare de apime chiaru în dilele craciunului, și iara d. Velea fă acelu carele de și morbiciosu ne preveni cu publicarea acestui mare daru inca a două di de craciunu în biserica ș'a din Secasiu, mane-di s'a ținutu multiamirea în Oraviti'a, unde că într'unu orasiu luara parte mai multi frați și civili și de pre satele din pregiuru (audimu ca și în Lugosiu iara atunci cu pompa mare și luminatiune ser'a,) dară și ne'nsemnatulu Vitleemu — Secasiulu — unde eră dupa documente și tradițiune odinioară scaunu protopopescu, — intru nimic'a nu f' mai micu. . . . pentru ca și aci se tinu foarte frumosu acea solenitate și apoi în Dominec'a trecuta și în satulu Giurgiov'a totu prin d. Velea și alti doi preoti, unde d. Vel'a în ambe bisericele a ținutu cuventări, dupacum audimu foarte importante; amu cerutu cuventările spre citire, inșafindu ele dupa cunoscutulu talentu alu oratorului numai improvisate și nu puse pre chartia, nu le-amu potutu capetă. Cuprinsulu sa le fia: O scurta istorire populara a faseloru Metropoliei noastre, reactivarea acestei Mitropolii, denumirea Mitropolitului chiaru dupa dorinti'a turmei întregi, în persón'a marelui și prea demnului nostru barbatu și Archiepiscopu Andreiu Baronu de Siagun'a; urări preste urări bunului și neuitatulu nostru Imperatu Franciscu Iosifu I., urări entusiastice Archiepiscopu-Mitropolitului și capului bisericeii noastre române orientale din Austri'a Andreiu Baronu de Siagun'a, urări demnului coluptatoriu Episcopului dela Aradu Procopiu Ivacicovicu, urări distinsului barbatu și mecenatu alu Româniloru, Andreiu de Mocioni, și celoralalti bravi români, cari toti au conlucratu la realisarea acestei dorintie a noastre seculare s. a. Nesce pasage se fia storsu lacrimi din ochii mai multoru ascultători, adeca candu între altele li s'a spusu: cum sant'a no-

stra Mitropolia, maic'a cea prea de a tuturor Româniloru din Austri'a, (câci atunci toti erau resariteni) acum dupa ani 165, iertandu-i-se că dintr'o iisore a esi și a intră în cas'a sea, nu afla aci pre toti fiii și si ca câtu trebuie se o dora pre ea pentru această neiubi și durerosa parasire s. a. s. a. —

Credemu, ca de acum înainte vîștulu Românului nu va mai fi asiá lunecosu, mai vertosu decâtii voru sci a se iubi și a lucră că frații. A. P.—C.

Se scrie din Caransebesit (fiitorea resiedintia a unui Episcopu românesc gr. or.), ca curi'a comunei, precum și a granitierilor pentru castigarea Mitropoliei și pentru denumirea Escellentiei Selé P. Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a de Archiepiscopu și Mitropolii, — a fostu mare și generala și s'a manifestatu prin unu cu solenelu în 31 Decembre c. v. Dupace adica în diu'a acit'a ser'a la 6 ore s'au facutu rogaciuni de multiamita în biserica parochiala, totu orasiulu a fostu illuminatu ear cetatienii, sotiți de tota populatiunea orasiului, au facutu unu conductu plendidu de facile, care s'au asiediatu dinaintea locuintei Conelului c. r. de granitia, d. Villecz, unde d. Parochu și irectoru de școle Andreevicu în cuvinte elocuinte a pronuncatu bucuri'a poporului român pentru p. n. actu de gratia imperatesca, precum și intim'a lor multiamita către iubitul nostru Imperatu și Domnitoriu; în fine, dupa-ce poporulu adunat în numeru mare a manifestata simțimentele sele prin immii; vivate pentru Mai. Sea Imperatulu și pentru Esc. Sea noulu Mitropolitulu, roga pre d. Conelulu, a se face talmaciulu acestor simțimente atâtu la preainaltulu tronu imperatesca, câtu și la pravenerabilulu scaunu mitropolitianu, — cecece d. Conelulu în r' spunsulu seu și avu bunatate a promite. —

Varietăți și noutăți de di.

Garibaldi a promis unu amiculu englesu din Liverpool, ca pe primavér'a venitoré iar va cercetă Engliter'. Fôia din Liverpool, ce publica scirea acest'a, adauge, că nu numai Liverpool și Londr'a, ci tote cetățile Engliterii se voru întrece întru întempinarea distinsului ôspe. —

(Tipariu englesescu.) „Daily Telegraph“ anuntia cititorilor sei, ca mașinele lui de tipariu dupa câte-va septemâni voru tipari câte 80,000 esemplare pe ôra! —

Vieți'a lui Iuliu Cesaru, scrisa de Imperatul Napoleonu III., va esi în curendu de sub tipariu și se va edă totu într'o di în Parisu în limb'a franceza și în Vienn'a în traducțiune germana. Traducțiunea e facutu de professorulu Rietschel din Bonn, care va priimi remuneratiune de 8000 franci pentru unu tomu. Opulu consiste din 3 tomuri de câte 40—50 côle, și unu atlante de 30 carte geografice. Tota lumea e curiôsa la acestu opu grandiosu. Imperatul a meritulu venitulu din scrierea sea pentru seraci. —

Dr. Nagel la Institutulu bolnavilor de ochi din Clusiu au priimitu (dela 6 Oct. 1863 pâna în 15 Iuliu 1864) 74 de bolnavi de ochi, dintre cari 25 au fostu cu totulu orbi. La sfârșitul curei au vediatu bine 55 fiindule tota constitutiunea ochiloru restaurata, 14 scau bucuratu de o stare mai buna în privinti'a vederii; la 3 leau scapatu numai câte unu ochiu; la 2 nu leau mai potutu ajuta fiindule totu modulu de a vedé perdutu. În totu tempulu acest'a i'au fostu sôrtea în 68 de casuri foarte favoritoré. Albetie au înlaturatu la 13 individi inamțati în etate dela 30 pâna la 80 ani cu succesulu celu mai bunu. De diece ani de candu se afla doctorulu Nagel la institutululu acest'a din Clusiu a recapatatu vederea pe deplinu 382, mai puțin 107, în Inst. Carolinu tramisi spre restaurare 52, caroru nu s'au mai potutu folosi 77.

(Fala mare, traistă usiôra.) Unu ciocoiu magiaru se falise într'o societate în Clusiu, ca suntu unii dintre proprietarii magiari, cari au mai multa posesiune decâtu toti deputatii din dieta, cu acei'a cu totu, cari mergu la senatulu imperialu. La acest'a raspunde foarte bine unu corespundinte alu foii „Erdélyi Hetilap“, ca de ce n'au spusu domnulu acelu si de datorii: ca adica ôre n'au și datorii mai multe decâtu toti deputatii? —

Principatele române unite.

Dupa unu telegramu din Bucuresci alu „Gaz. Trans.“ aflămu ca în 16/4 Ianuariu camer'a Romaniei au votatu unanimu respunsulu la cuventulu de tronu, care respunsu sanctiunéza într'unu modu eclatantu actele din 2 Maiu a. tr. și pe cela complinite de principele pâna în tempulu redeschiderei corporiloru legislative.

Incâtu avemu scrii din dinarele de acolo, camer'a se ocupa inca totu cu verificări. „Constitutiunea“ din 3 Ianuariu, ne aduce „summariulu“ celu din urma despre activitatea Camerei deputatiloru din siedinti'a din 29 Decembre a. tr.

Eata acelu summariu:

Presiedinti'a d. Vicepresiedinte Alessandru Em. Florescu.

Siedinti'a se deschide la amédi. Presenti 123 deputati. Absenti 9.

Processulu verbale alu siedintiei trecute se aprobă.

D. Presiedinte alu Consiliului Ministriloru comunica adunării:

1) Mesagiulu domnescu prin care incredintiéza Dni Alessandru Em. Florescu, unulu din Vicepresiedintii adunării, atributiile ce dupa statutu și regulamentul adunării, suntu

inerente postului de presied, pâna la venirea Dnui Presiedirte, C. Negri.

2) Mesagiulu Domnes, in alaturare cu proiectulu de lege pentru diurn'a deputatulu.

3) Mesagiulu Domn'u, in alaturare cu tabloulu pentru clasificarea comunel' urbane din tiara.

4) Mesagiulu Domn'scu, in alaturare cu proiectulu de lege, pentru unu credit' extraordinariu de 19,330 lei, pentru terminarea in total'a unei case de scola si clopotniti la scsitul Ratescii.

Sa comunica adri'a d. Ministru de interne, pe l'anga care se alatura declaratiunea prin care d. Dimitrie Luc'a arata, ca, dia cauza b'ola, nu p'ote priimi mandatulu de deputatu.

Se ac'orda con'iliu dd. deputati, Tom'a Gheorghescu si L. Gavriilescu.

Se citește raportulu comisiunei budgetare, si adunarea otarasce ca discut'nea asup'r'a budgetului sa se inc'epa in siedinti'a de mâne.

Se priimesc propunerea d. C. Ilescu, ca adunarea sa m'erga in corpu, ore a felicit'a pe Mari'a Sea Domnitorulu, in diu'a anulu nou,

siedinti'a se radica la 2 1/2 ore dupa om'edi, anuntian-du-se viit'orea siedintia, pe Mercuri 30 Decembre.

Scirea ca cor'urile legislative aru av'e de cugetu ca la 24 Ianuariu sa prop'iasce pre Principele de Rege o vedemn repetiendu-se prin diutarele din Austri'a. Din cele de dincolo inc'atu acelea ni-au venitu, nu amu aflatu nimic'a, deci o comunic'amu cu t'ota reserv'a.

Decretele pentru imbunatat'irea agriculturii, pentru lucr'ari publice, pentru credit' estraordinarie in fav'orea agriculturii si lucr'arile publice, curgu mereu. Asemenea si pentru regularea veniturilor statului, pentru instructiunea publica, si vreo-cateva pentru radicarea muzicii vocale in Bucuresci si Iasi, precumu si pentru alte trebuint'e publice.

„Herm. Ztg.“ etc. aduce despre diu'a de anulu nou din Bucuresci urmat'orele:

Eri in diu'a de anulu nou s'au gratulatu dupa obicei in palatulu domnescu. La am'edi au priimitu Principele in sal'onele sele private gratul'arile casei sele militare si civile, si la 12 1/2 gratul'arile ministrilor si a membrilor consiliului de statu. La un'a dupa am'edi au priimitu in sal'a de tronu solemnelu t'ote inaltele corporatiuni de statu, ale oficiilor publice precumu si a intregulu corpu alu oficiarilor. Cu ac'asta ocaziune s'au rostitu din partea senatului, camerei deputatiloru si a municipalitat'ii de aici adresa la care Inalt'i'a Sea la t'ote au respunsu cu cea mai mare afabilitate, fiindu totdeun'a intreruptu de aplauzele si aclamat'ioniloru celor de prin pregiuru. La 3 ore priimi Inalt'i'a Sea in salonulu celu galbenu corpu consulariu. Consululu generalu austriacu, Baronulu Eder au tinutu ca „doyen“ o cuventare Principelui, la care respunsiendu Inaltuacel'a-si au accentuatu serguinti'a si dorint'i'a de a fi in intielegere buna cu poterile straine; cu deosebire au amintitu de legea carea concede strainiloru a compar'a proprietate de pamentu.

Unu mandatu de di' alu Domnitorulu din 23 Decembre a. tr. hotarasce ca casarm'a numita „Alessandru Ioann“, sa p'orte de aci inainte numele: „casarm'a lui Cuz'a.“

Cuventulu de tronu prussescu.

Foile din Vienn'a aducu dej'a in forma de telegramme cuventulu de tronu, cu care insusi regele a deschisu diet'a imperiala in 2/14 Ian. Regele incepe cu espunerea succesiului norocosu alu armatelor prusso-austriace in resbelulu danicu, pentru cari aduce multiamita lui Domnedieu si bravelor armate. Resultatele cele bune, ce le au probatu institutiunile militare ale Prussiei, i voru fi unu indemnu a le p'astr'a si pe venitoriu, si crede, ca si camerele i voru da concursulu loru constitutiunalu. Dupa aceea trecendu la marina, arata, cum de tare se simte lips'a ei pentru statu, si promite unu proiectu pentru perfectiunea acelei'a. Pentru invalidii din resboiulu din urma asemenea se va port'a grija prin o lege deosebita. Asiedierea trupelor la fruntariile polone a fostu de lipsa pec'atu a duratu resboiulu; acum nu mai e, ear contr'a Poloniloru, ce au cercatu a periclit'a unitatea statului, se va urm'a dupa sunetulu legiloru. Starea finant'iala a statului este at'atu de buna, inc'atu resboiulu s'a portatu, fara de a se face imprumuturi, ceea-ce esprime cu mare multiamire, si ceea-ce s'a potutu face numai prin o administratiune economica si prudinte. Bugetulu pe an. 1865 se va propune camerelor fara intardiare; bugetele din 1859—1861 se voru propune de nou, in fine se voru comunic'a acum si socotelele de pe anulu 1862. C'atu pentru contributiuni, in privint'i'a ac'esti'a se voru aduce proiecte nou'e, prin cari d'arile sa se reguleze si venitululu din ele sa se urce intr'at'at'a,

inc'atu nu numai sa se acopere spesele, ci sa treca si unu prisosu, prin care sa se intreprinda lucruri folositoare de comunu.— Regimulu, dice mai departe, a lucratu si lucra neobositu pentru inaint'area culturii tierii, spre care scopu se voru asterne camerelor si de asta data proiecte si planuri pentru eladirea de drumuri de pamentu si de feru, precum si pentru saparea unui canalu, care sa lege marea medinopt'iala cu cea resarit'ena si la care si statulu prussescu sa aiba parte insemnata.— Montauistic'a este in crestere si inflorire, negotiulu prin tractate vamale cu tierile vecine va lu'a unu sboru, mai repede. C'atu pentru armata, de ea nu p'ote vorbi fara de a face amintire onorifica si de armat'a aliata austriaca; si precum ambe armatele in resboiu au statu fratiesce un'a l'anga alt'a, asi'a si n' pace stau ambe regimele, intrunite prin simtiemintele germane. Resbelulu danicu a redatu Germaniei marginile ei medinopt'iale; regimulu se va ngrij'i, ca Prussi'a sa asigureze triumf'ele din resboiu prin institutiuni folositoare; deocamdata ambii suverani aliati voru impart'i posesiunea si grija pentru o administratiune regulata a ducatel'or. — Regele pronuncia mai departe bucuri'a sea, c'aci resbelulu danicu au remasu marginitu pel'anga poterile beligerante si n'au datu ansa la incurcaturi europene. Referint'iele Prussiei cu t'ote staturile suntu bune.

„Domniloru“, asi'a incheia cuventulu, „Este urgintea mea dorintia, ca contrastulu, ce a domnit in anii din urma intre regimulu meu si cas'a ablegatiloru, sa-si afle complanarea.“

Gravele evenimente ale celui din urma trecutulu voru fi contribuitu, a chiarifica opiniunile despre trebuint'i'a unei organizatiuni mai bune a armatei, dupacum aceea s'a constatat in tr'unu resboiu victoriosu.

Drepturile, ce s'au datu reprezentant'ii tierii prin documintele constitutiunei, sum resolutu a le respect'a si a le pazi si pe venitoriu. Ear deca e, ca Prussi'a sa pastreze independint'i'a sea si positiunea de potere, ce i se cuvine intre staturile europene, apoi guvernulu ei trebuie sa fia solidu si tare, si nu p'ote sustine contielegerea sea cu reprezentant'ia tierii altmint'ea, dec'atu sustinendu aceea organizatiune a armatei, carea garant'ea virtutea de arme si printr'ens'a securitatea patriei.

Fericirei Prussiei si on'orei ei e consacrata t'ota intentiunea mea, vieti'a mea.

Cu aceeași tinta dinaintea ochiloru DV'ost'ra, precum nu me indoiescu, veti sci afl'a calea c'atra contielegerea deplina cu guvernulu meu, si lucr'arile DV'ost're voru fi spre fericirea patriei.“

Prospectu politicu.

Dela Itali'a, carea are numai de a pune in lucrare ceea ce i dict'ea conventiunea si parlamentulu, trece acum atent'inea publica a Europei asup'r'a Prussiei, unde in 14 Ian. s'au deschisu camerele. Interesulu nostru pentru Prussi'a, cea d'ant'iau intre staturile germane neaustriace, provine nu numai de acolo, ca ea in caus'a Schleswig—Holstein-ului este aliata si merge mâna n' mâna cu Austri'a, ci si de acolo, ca inlantrulu ei vedemu principiulu absolutisticu de c'ati-va ani inc'oce intr'o lupta indelungata si serioasa cu principiulu constitutiunalu.

Precum se vede, din pasagiile din urma ale cuventulu de tronu, ce l'amu comunicatu extractive mai susu, guvernulu prussescu e hotaritu a nu face concessiuni in privint'i'a reducerii armatei, si asi'a ne'ndoimu, ca va urm'a contielegerea ce o doresce regele. Si cum-ca indoiel'a nostra este fundata, dovedescu si proiectulu de respunsu alu camerei, care nu acopere nici dec'atu contrastulu ce esiste, si arata aceeași resolutetia din partea camerei, ce o manifest'ea in intielesu contrariu si regimulu. —

Fatia cu enciclic'a papala Prussi'a cea protestantica ia positiune mai placabila dec'atu tierile catolice.

Franci'a a datu pre Episcopii, cari au publicatu enciclic'a, in judecata.

Mai nou. Sabiiu in 9 Ian. Dupa-cum scimu, Esc. Sea D. Presiedinte de tribunalulu supremu L. V. Popp pleca mâne, ear Esc. Sea P. Metropolitu Andreiu Br. de Siagu'n'a poimane la Vienn'a. — Comun'a Sabiiului, dupa-cum ne spune „Herm. Ztg.“ etc., a hotaritu in siedinti'a sea din 6/18 Ianuariu, a tramite la Vienn'a o deputatiune in caus'a drumulu de feru. Din foile vienese scimu, ca maiortatea membriloru din comitetulu respectivu se va pronuncia pentru lini'a Belgradu—Brasiovu, si asi'a se vede ca deputatiunea ac'esti'a va av'e misiunea de a starui, panacandu mai e tempu, pentru lini'a Belgradu—Sabiiu. — O scire importanta ne aduce astadi totu f'oi'a numita de aici: ca n' comitetulu respectivu finant'ialu mai cu unanimitate (f'ara doue voturi) s'a priimitu proiectulu regimului, dupa care contributiunea a personala in Transsilvania are sa se mput'ineze.